

Null søppel

Det finnes mennesker som ikke produserer søppel.

Matavfall produserer alle som spiser og lever, men den slags råtner som vi vet og blir til jord. Og veldig mye annet avfall kan gjenvinnes, så lenge det er sortert først. Noen mennesker bestemmer seg for å slutte å produsere søppel, så langt de klarer. Det finnes familier som samler opp ETT norgesglass med restavfall i løpet av et år. Det er helt sant. Heng med, så kommer vi dit snart.

Det er nemlig et kjipt faktum at fleste av oss kaster mer og mer, og vi sorterer mindre. Jeg har ikke verdens beste samvittighet selv. Jeg står ved kjøkkenbenken og knyter igjen posen med restavfall, og tenker: «Gjorde jeg ikke dette i går også? Hva ER der oppi her?». Ikke så mye matrester som før, fordi vi har fått til å handle smartere. Og papiret havner et annet sted, det er lett. Men ved siden av restavfallet står posen for plast, og den fylles ikke like ofte. Dette til tross for at plastemballasje i alle størrelser og varianter utgjør en stor del av avfallet hjemme hos oss.

Unnskyldningen min for å være slapp har vært at jeg har vært usikker på hvilken plast som faktisk kan gjenvinnes, men jeg vet at den er syltynn. Så nå har jeg lest meg opp på avfallsselskapets hjemmesider.

Plastemballasjen rundt matvarer og andre husholdningsprodukter sorteres. Fjern matrester og skyll det i kaldt vann. Blir det

ikke rent, går det i restavfallet. Det er enkelt, og du visste forhåpentligvis fra før.

Men det virker dessverre ikke sånn. Statistisk Sentralbyrå lager årlige avfallsregnskap. Det siste som er publisert er fra 2012, og det året økte den totale avfallsmengden i Norge med åtte prosent fra året før. Den har ikke vært høyere siden SSB begynte å lage slike regnskap. Samtidig som avfallsmengden øker, avtar andelen som gjenvinnes.

Den nyopprettede kategorien «blandet avfall», altså usortert søppel, utgjorde 25 prosent i 2012. Industrien står fortsatt for den største delen av avfallet, men husholdningene tar innpå. Husholdningene står for 23 prosent av alt avfallet, og det totale søppelberget fra hjemmene våre fortsatte å øke i 2013. Restavfallet økte mens det ble mindre av sortert papir, papp og drikkekartong. Mengden av sortert glass står på stedet hvil, mens sortert plast økte bittelitt. Er ikke det for dårlig, folkens?

Noen tar den helt ut i den andre retningen. Det er ekstremt å slutte å produsere søppel, går det virkelig an? Det gjør visst det.

Jeg kom over bloggen til Lauren Singer (23) i New York. Hun følte ikke at hun levde i tråd med overbevisningene sine, og i løpet av to-tre år har hun gradvis lagt om livsstilen til å ikke produsere søppel. Hun skriver: «Dere tenker sikkert: Hun må være en total

hippie! Eller en løgner. Eller hun er ikke ekte. Jeg er ingen av de tingene, bortsett fra ekte». (Det er sant, jeg har sjekket.)

Lauren er kraftig inspirert av bloggen til tobarnsmoren Bea Johnson i California. Johnson er mer erfaren, hun har skrevet bok om hvordan du reduserer søppelet. («Zero Waste Home»). Bea Johnson forteller at hun siden starten i 2009 har hatt syv millioner visninger på bloggen og at flere tusen mennesker over hele verden kopierer livsstilen hennes. Hun har vunnet priser, deltatt på TV-show rundt om i verden, hun åpner hjemmet sitt for folk som vil lære om en søppelfri tilværelse og holder jevnlig foredrag på universiteter og for næringslivet.

Nylig la Johnson ut et bilde av årets søppel på bloggen sin. Det fikk plass i et norgesglass. Hun spredte avfallet utover og beskrev hver enkelt gjenstand. En ødelagt sykkelhanske, en glidelås, klistre-

Søppelfritt: I disse syltetøyglassene ligger søppelet en familie på fire produserer i løpet av fire år.

Bevisst familie: Bea Johnson med familien sin. Siden hun starten bloggen sin i 2009 har hun hatt syv millioner visninger.

FOTO: ZEROWASTEHOME.COM

merker. Plaster sønnene fikk etter vaksiner (de har ikke plaster hjemme). En tyggegummi (!), permen rundt et utløpt pass, et grønt plastbånd hun fant i hagen. Ting som ikke kan gjenvinnes. Restavfall. Forsvinnende lite.

Sånn har familien hennes holdt på i flere år.

Lauren (23) skriver på bloggen sin: Jeg tenkte: «Hvis en familie på fire kan leve uten å produsere søppel, da må en singel jente klare det». Hun forteller at hun en dag sto foran kjøleskapet og innså at alt som var der inne var pakket inn i plast. I det øyeblikket tok hun beslutningen å fjerne all plast fra livet sitt. Hva gjorde hun? Sluttet å kjøpe matvarer som var pakket inn i plast. (Har du lagt merke til hvor mye mer emballasje det er blitt rundt alt mulig i dagligvarebutikkene, forresten? Til og med bananer pakkes inn). Si nei til sugerøret i cocktailen, si nei til kvittering i butikken.

Lauren begynte å ta med seg poser og krukker og kjøpe mat som ikke var pakket inn. Hva mer? Hun begynte å lage skjønnhetsproduktene sine selv. Tannkrem og rengjøringsprodukter, alt mulig. Dette kunne hun naturligvis ikke fra før. Men du vet, du kan lære hva som helst på internett, hvis du vil.

Nå sparer hun penger, spiser bedre og føler seg lykkeligere. Dessuten er hun ikke alene om disse tankene. Mange av følgerne hennes på nett har lyst på produktene hun lager av få, sunne ingredienser. Men de har ikke tid til å lære seg å lage det selv. Så nå er hun i ferd med å skape sin egen søppelfrie arbeidsplass.

Du trenger ikke gå så langt som disse damene. Men jeg er sikker på at du kan gjøre litt mer. Det kan i alle fall jeg.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, www.zerowastehome.com, www.trashisfortossers.com, www.mindbodygreen.com,

2013

2014

FOTO: BEA JOHNSON